

Da Gudiña a Pradoalbar... a serra Seca e o val do Conso

21

A contorna da Gudiña é un territorio rexo e pouco habitado. A sorprendente paisaxe convida a gozar transitando por vellos camiños de saída e entrada a Galicia. Parte do itinerario proposto de vagar, é aquel que coincide coa da Vía da Prata, aquela que sobe á serra Seca coa mirada continua sobre os montes do Invernadeiro. A parte final, remontando o río Conso, é un espectáculo de fervezas e corgas até o destino final: a agochada aldea de Pradoalbar.

tura de calellas artelladas pola rúa Maior, eixo central polo que transita a Vía da Prata. Na praza Maior, a carón da igrexa de San Martiño e San Pedro, a Vía da Prata divídese en dous camiños: a variante sur que leva a terras de Verín e a alternativa norte que vai cara a Laza pola serra Seca, o denominado Camiño Antigo ou Vereia dos Galegos. Saíndo da Gudiña o itinerario transcorre pola serra Seca, ventosa e illada pero con extensas vistas sobre os vales e coa compañía de prados, matogueiras e algún castiñeiro que ofrece colorido no outono. A altitude vai en aumento na procura do Alto do Espiño, entorno aos 1000 metros. O percorrido está salpicado de vendas,

O gaitero da Gudiña e mais o da Martiñá andan en preito co vento e non sei quen gañará

antigas pousadas constituídas hoxe en aldeíñas que teñen unha orixe estratéxica ao servizo de arrieiros e seitureiros na procura da antiga sega castelá. Superada a Venda do Espiño, agárdanos a Venda da Teresa punto no que deixamos a Vía da Prata para dirixirnos cara a Vilariño de Conso.

O Parque Natural do Invernadeiro preséntase fachendoso, coas súas verdes ladeiras que contrastan coas rochas dos cumes e coa neve presente nos inclementes invernos da zona. A orografía configúrase a través dunha sucesión de ondulacións xerada polos regos que descenden cara ao río Camba, embalsado neste tramo polo encoro das Portas. O desvío cara a Pradoalbar dá paso a un mundo idílico de prados e soutos e introduce ao viaxeiro no val do río Conso. Os regos e regatos baixan do Invernadeiro caendo súbitos ao encontro co río conformando corgos, como se denomina ás fervezas na zona: Gorbias, Val do Cen-

za, Suafraga... soberbios ao lonxe. Edrada, aldea de pequeno tamaño pendurada nunha vertente do río Conso, pode presumir de ter unha das paisaxes mellor conservadas de Galicia, equilibrio entre valores estéticos e naturais, franqueada por fervezas, verdes prados e un denso souto. Pradoalbar é o final do percorrido, nun tranquilo val do curso alto do río, destaca a súa igrexa e os vellos peches de pedra das fincas que marcan trazos irregulares. É a porta de entrada á parte máis recóndita do Invernadeiro.

O río Conso ou Cerveira configura unha paraxe de grande beleza paisaxística. O estreito val resgarda uns extraordinarios valores naturais e agocha tamén numerosos vestixios patrimoniais. O terreo escarpado dos contrafortes do Invernadeiro outórgalle ao val do Conso unha singular relevancia: unha calzada romana, ramal secundario da Vía Nova que indica a importancia estratéxica da zona. O camiño de pedra transcorre a media ladeira, sobre o río, entre a Edrada e San Mamede. En Pradoalbar, unha ponte coñecida como Pontón de Pedra ou Ponte Romana, pero de dubidosa adscrición histórica, serve para superar o río Conso, proseguindo o camiño na procura dos restos do castelo da Cerveira, fortaleza no corazón da serra de Queixa.

A Gudiña é a porta sueste na que Galicia contacta con Sanabria a través da Mezquita e da Portela da Canda. Esta posición implicou a condición de lugar de paso histórico, punto obrigado de tránsito para arrieiros, seitureiros e peregrinos. Esta circunstancia fixo da Gudiña, moi próxima tamén a Portugal, unha vila dinámica e receptora de xentes de paso, condición que permanece a día de hoxe coas modernas infraestruturas viarias. A Gudiña, como vila antiga, conserva na parte alta a súa vella estru-

Non te podes perder...

O miradoiro das Portas

! A presenza dun lobi-shome na **comarca de Viana** está recollida na tradición popular, comentándose que se lle deu morte nunha ponte que ben podería ser a de Pradoalbar. Este territorio está acugulado de historias, algunhas verídicas, outras lendarias. Pero non son máis que lendas.

O miradoiro das Portas brinda unha formidable vista panorámica do Parque Natural do Invernadeiro e do río Camba, embalsado neste tramo polo encoro das Portas (rematado no 1974). Localizado moi preto do propio muro da presa, da que se pode observar a fachada interna, o miradoiro das Portas actúa como auténtico balcón sobre o manto de auga, cunha forte pendente cara ao río.

Á fronte, emerxendo das augas, poden observarse os diversos lombos e corgos que caen do Invernadeiro e que, nalgúns casos, superan os 1500 metros de altitude, como o alto da Pereisada (1501 m).

O Parque Natural do Invernadeiro forma parte do Macizo Central Ourensán, sistema montañoso que conforma unha dorsal que atravesa a provincia con orientación leste-oeste. As serras de Queixa e Fial das Cordas definen un espazo de preto de 6000 hectáreas que foi declarado Parque Natural en 1997.

O Invernadeiro é un espazo de montaña de paisaxes graníticas, cuberto por matogueiras con uces, protagonistas que mudan de cor segundo a época do ano e con nevaradas frecuentes. O acceso está restrinxido á solicitude de permiso como medida de protección dos seus sobranceiros valores ecolóxicos, sendo o único Parque Natural de Galicia deshabitado, dado que non conta con ningunha entidade de poboación na súa delimitación.

Dende o miradoiro das Portas, exposto aos ventos, pódese gozar do silencio dun lugar detido no tempo no que os invernos son longos e os veráns calorosos.

